

Комунальний заклад вищої освіти
«Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія»
Запорізької обласної ради
Факультет спеціальної освіти та соціально-гуманітарних наук
Кафедра психології та соціальної роботи

КВАЛІФІКАЦІЙНА (БАКАЛАВРСЬКА) РОБОТА

Соціальна робота релігійної організації з родинами військовослужбовців

Виконала студентка групи СРб-4
Спеціальності 231 Соціальна
робота
Юрченко Світлана Іванівна
Керівник: Клопота О. А.
Рецендент: Леоценко Д. І.
Нормоконтроль: Бондар П. М.

Запоріжжя
2024 р.

РЕФЕРАТ

Бакалаврська робота «Соціальна робота релігійної організації з родинами військовослужбовців» 50 с., 5 рис., 2 табл., 31 джерело, 2 додатки.

Об'єкт дослідження – соціальна робота з родинами військовослужбовців.

Предмет дослідження – особливості соціальної роботи релігійної організації з родинами військовослужбовців.

Методи дослідження: теоретичні (аналіз, синтез, узагальнення, класифікація, порівняння, систематизація), емпіричні (кейс-стаді).

Робота присвячена дослідженню потенціалу релігійної організації у соціальній роботі з родинами військовослужбовців. Проаналізовано особливості соціального служіння церкви. Вивчено особливості соціальної підтримки військовослужбовців та їх родин у діяльності релігійної організації. Визначено основні запити родин військовослужбовців щодо соціальних послуг. Розроблено рекомендації щодо оптимізації соціальних послуг, які можуть надаватися релігійною організацією родинам військовослужбовців.

Результати дослідження пройшли апробацію на V Міжнародній науково-практичній конференції студентів та молодих вчених «Освітні і культурно-мистецькі практики у контексті інтеграції України в міжнародний науково-інноваційний простір в умовах воєнного стану» (18-19 квітня 2024, м. Запоріжжя)

Зміст та результати висвітлено у **публікації**: Юрченко С. Соціальна робота релігійної організації. *Збірник тез V Міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих вчених «Освітні і культурно-мистецькі практики у контексті інтеграції України в міжнародний науково-інноваційний простір в умовах воєнного стану»*, 18-19 квітня 2024, Запоріжжя (прийнято до друку).

СОЦІАЛЬНА РОБОТА, РЕЛІГІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ, РОДИНИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ, СОЦІАЛЬНЕ СЛУЖІННЯ.

ВСТУП

Актуальність теми зумовлена зростанням важливості залучення громадськості до надання соціальних послуг в умовах воєнного стану, а також в контексті майбутньої післявоєнної відбудови України. Після початку повномасштабного російського вторгнення потреба в різних видах соціальної допомоги зростає, оскільки значно збільшилась кількість осіб, які її потребують.

Дослідженню взаємодії держави та церкви в соціальній сфері приділяли увагу Т. Бремер, А. Сторкі, Г. Кюнг, В. Бедь, О. Драбинко, П. Толочко, В. Лубський, М. Маринович, О. Субтельний, П. Яроцький тощо.

Соціальне служіння церкви теоретично обґрунтовували В. Токман, О. Панько, В. Попович, Н. Цимбалюк, Л. Филипович та інші.

Особливості соціальної підтримки військовослужбовців та їх родин визначали О. Панко, Н. Олексюк, І. Трубавіна, К. Недря, С. Яремчук та деякі інші.

Проте, більш глибокого осмислення потребує дослідження проблем діалогу держави та релігійних організацій. Реалії суспільно-політичного життя України переконують у тому, що стабільність розвитку суспільства, значною мірою залежить від гармонійності комунікації різних релігійних організацій у соціальній сфері. Передусім, це стосується вивчення їх можливостей щодо соціальної підтримки осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, зокрема – родин військовослужбовців.

На основі вищезначеного було сформульовано тему наукового дослідження таким чином: **«Соціальна робота релігійної організації з родинами військовослужбовців».**

Об'єкт дослідження – соціальна робота з родинами військовослужбовців.

Предмет – особливості соціальної роботи релігійної організації з родинами військовослужбовців.

Мета: теоретичне обґрунтування та емпіричне дослідження процесу здійснення соціальної роботи релігійної організації з родинами військовослужбовців.

Завдання:

1. Проналізувати родини військовослужбовців як об'єкт і суб'єкт соціальної роботи.
2. Здійснити аналіз особливостей соціальної роботи в релігійній організації.
3. Визначити основні запити родин військовослужбовців щодо допомоги фахівців з соціальної роботи.
4. Розробити рекомендації щодо оптимізації соціальних послуг, які можуть надаватися релігійною організацією родинам військовослужбовців

Методи дослідження: теоретичні (аналіз, синтез, узагальнення, класифікація, порівняння, систематизація), емпіричні (кейс-стаді).

Експериментальною базою стала «Релігійна громада помісної церкви євангельських християн-баптистів м. Запоріжжя» Церкви «Джерело Життя». Характеристика вибірки: 7 родин військовослужбовців, які проживають селищі Тепличне Шевченківського району м. Запоріжжя.

Апробація результатів дослідження здійснювалася на V Міжнародній науково-практичній конференції студентів та молодих вчених «Освітні і культурно-мистецькі практики у контексті інтеграції України в міжнародний науково-інноваційний простір в умовах воєнного стану», 18-19 квітня 2024, м. Запоріжжя (прийнято до друку).

Зміст та результати роботи висвітлено у **публікації:** Юрченко С. Соціальна робота релігійної організації. *Збірник тез V Міжнародної науково-практичній конференції студентів та молодих вчених «Освітні і культурно-мистецькі практики у контексті інтеграції України в*

міжнародний науково-інноваційний простір в умовах воєнного стану» (18-19 квітня 2024, Запоріжжя).

Структура роботи: вступ, два розділи, список використаних джерел (31 позиція), 2 додатки, 2 таблиці, 5 рисунків. Загальний обсяг роботи становить 50 сторінок, з яких основний текст – 31 сторінка.

ВИСНОВКИ

Результати, які були отримані в ході теоретичного та емпіричного аналізу забезпечили позитивне вирішення завдань нашого дослідження та стали основою для формулювання таких висновків.

1. Підчас виконання першого завдання нами було проаналізовано родини військовослужбовців як об'єкт і суб'єкт соціальної роботи.

Визначено, що родини військовослужбовців можуть стати об'єктами таких різновидів соціальної роботи, як соціальний захист, соціальна підтримка, соціальне обслуговування, соціальна адаптація та реабілітація. Зараз вони здійснюються згідно сучасної парадигми надання соціальних послуг з метою досягнення суб'єктності цих родин, здатності до адаптації, соціалізації, особистісного зростання, самовдосконалення тощо. Не менш важливими, при цьому, є сприяння усвідомленню суспільством проблем військовослужбовців та їхніх сімей та дієвої допомоги у їх розв'язанні.

2. На виконання другого завдання нами було визначено передумови й особливості соціальної роботи в релігійній організації. Визначено, що в вихід з глибокої кризи, яку переживає український народ умовах війни, можливий через духовну консолідацію суспільства. Соціальне служіння релігійних громад привертає усе більшу увагу церковних та світських науковців, які спрямовують зусилля на підвищення ролі соціальної роботи церкви й розробки ефективних моделей взаємодії держави, релігійних організацій та суспільства. Діяльність конфесійних інституцій соціальної роботи є досить багатогранною як за сферами (милосердя, благодійність, миротворчість тощо), так і за формами та методами діяльності. Вона спрямована не лише на матеріальну допомогу, але й на морально-психологічну підтримку, пом'якшення соціальної напруженості, залагодження конфліктів, нейтралізацію суспільних негараздів тощо. До того ж, традиції духовної допомоги людям, які опинилися в складних життєвих обставинах є

органічною частиною релігійно-моральної культури усіх цивілізацій і, відповідно, соціально-моральних доктрин різних релігійних конфесій, адже являють собою найважливішу частину їх ідеології та практики.

3. Для реалізації третього завдання, аби визначити основні запити родин військовослужбовців щодо допомоги фахівців з соціальної роботи ми використали такий метод, як кейс стаді, або аналіз ситуації, що являє собою різновид методів якісного дослідження та активно застосовується в соціальних науках. Сутність цього методу полягає у вивченні одиничного соціального об'єкта (події, випадку, особи або соціальної групи тощо) або кількох об'єктів з метою виявлення ширшого класу схожих випадків (ситуацій, подій тощо). На основі якісного аналізу даних, зібраних під час кейс-стаді, а також шляхом порівняння і систематизації отриманих результатів, ключові проблеми і потреби родин військовослужбовців були узагальнені й проранжовані, відповідно до частоти оцінки їх суб'єктивної значущості членами родин військовослужбовців, які проживають селищі Тепличне Шевченківського району м. Запоріжжя.

4. Розробка рекомендації щодо оптимізації соціальних послуг, які можуть надаватися релігійною організацією родинам військовослужбовців складала зміст четвертого завдання нашого дослідження.

Експериментальною базою стала «Релігійна громада помісної церкви євангельських християн-баптистів м.Запоріжжя» Церкви «Джерело Життя». Слід зауважити, що розроблений нами цикл рекомендацій «Ми всі єдині» має здійснюватися послідовно. Саме тому його поділено на 3 умовні компоненти.

I компонент «Організаційний», який містить у собі заходи з підготовки й мотивування команди до спільної соціально-значущої діяльності (згуртування та навчання команди, обговорення і конкретизація спільних цілей, очікуваних результатів тощо);

II компонент «Соціальне служіння» – практична соціальна робота релігійної організації (спільно з партнерами) із родинами військовослужбовців.

ІІІ компонент «Рефлексія» передбачає узагальнення і систематизацію набутих результатів, планування форм і засобів їх застосування в практичних життєвих ситуаціях, обговорення планів подальшої взаємодії.

Підсумовуючи, усе вищесказане, можна констатувати, що здобуті результати й узагальнення, отримані в ході нашого дослідження дають підстави для висновку про те, що мету бакалаврської роботи досягнуто, завдання реалізовано.